

KAPADOKYA'DA SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞARAPÇILIK: GELENEKTEN GELECEĞE BİR KÖPRÜ

Proje Yürütücüsü

Dr. Öğr. Üyesi Gülhan SÖZBİLEN

Bu çalışma DKMP26-2 No'lu İhtisaslaşma Projesi kapsamında yürütülmektedir.

09.04.2026 - 08.12.2026

“ PROJENİN AMACI ”

Bu projenin temel amacı, Kapadokya Bölgesi'nde özellikle Nevşehir ve çevresinde kuşaklar boyunca aktarılan geleneksel bağcılık faaliyetleri ile geleneksel şarap üretim yöntemlerinin tespit edilmesi, belgelenmesi ve korunarak gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik bilimsel bir zemin oluşturmaktır. Proje, bölgeye özgü geleneksel üretim bilgisinin yazılı ve görsel yöntemlerle kayıt altına alınmasını, sistematik biçimde analiz edilmesini ve bu bilgi birikiminin eğitim faaliyetleri aracılığıyla yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır. Bu çerçevede proje, geleneksel bağcılık ve şarap üretimi bilgisinin yalnızca mevcut durumunu ortaya koymayı değil; aynı zamanda bu bilginin somut olmayan kültürel miras kapsamında değerlendirilerek sürdürülebilirliğini desteklemeyi hedeflemektedir. Proje süresince doğrudan uygulamaya dönük ticari veya turizm odaklı faaliyetler yürütülmesi amaçlanmamakta; aksine, ilerleyen dönemlerde gerçekleştirilebilecek çalışmalar için akademik ve belgesel nitelikte bir altyapı oluşturulması hedeflenmektedir.

“ PROJENİN ÖNEMİ ”

Bağcılık ve şarap üretimi, insanlık tarihinin en eski tarımsal ve kültürel faaliyet alanlarından biri olarak, farklı coğrafyalarda yalnızca üretim pratiklerini değil, aynı zamanda toplumsal örgütlenme biçimlerini, ritüelleri ve gündelik yaşam kültürünü şekillendirmiştir. Arkeolojik bulgular, üzümün ve şarabın Neolitik dönemden itibaren insan yaşamında yer aldığını; zamanla üretim, saklama ve tüketim pratiklerinin kültürel bir bilgi birikimi hâline geldiğini göstermektedir (Unwin, 1991; McGovern, 2003). Bu tarihsel süreçte bağcılık ve şarap üretimi, teknik bir faaliyet olmanın ötesinde, kuşaklar boyunca aktarılan deneyim, ustalık ve yerel bilgiye dayalı bir kültürel miras unsuru niteliği kazanmıştır. Kapadokya Bölgesi, sahip olduğu özgün jeolojik yapı, mikroklimatik koşullar ve uzun yerleşim tarihi sayesinde bağcılık ve şarap üretiminin erken dönemlerden itibaren geliştiği alanlardan biridir. Bölgede bağcılık faaliyetleri ve şarap üretimi, yerel üzüm türleri, geleneksel yetiştirme teknikleri ve üretim süreçleri çerçevesinde şekillenmiş; bu bilgi ve uygulamalar büyük ölçüde sözlü aktarım ve uygulamalı öğrenme yoluyla kuşaktan kuşağa taşınmıştır. Bu yönüyle Kapadokya'daki bağcılık ve şarap üretimi pratikleri, somut olmayan kültürel miras kapsamında değerlendirilmesi gereken önemli bir bilgi ve uygulama birikimi sunmaktadır (UNESCO, 2003).

“

”

PROJENİN BÖLGESEL KALKINMAYA ETKİSİ

Kapadokya Bölgesi'ne özgü geleneksel bağcılık ve şarap üretimi bilgisinin belgelenerek somut olmayan kültürel mirasın korunmasına katkı sunulması

Kapadokya Bölgesi'nde geleneksel bağcılık ve şarap üretimi bilgisinin kayıt altına alınarak bölgesel bilgi birikiminin güçlendirilmesi

Yerel üretim kültürüne ilişkin farkındalığın artırılması ve kültürel sürekliliğindesteklenmesi

Kapadokya Bölgesi'ne özgü geleneksel bağcılık ve şarap üretimi bilgisinin belgelenerek somut olmayan kültürel mirasın korunmasına katkı sunulması

“

PROJENİN ÇIKTILARI

”

- ▶ Kapadokya Bölgesi'nde geleneksel bağcılık faaliyetleri ve geleneksel şarap üretim yöntemlerine ilişkin saha verilerinin derlenmesi.
- ▶ Geleneksel bağcılık ve şarap üretimi bilgisine ilişkin sistematik envanter oluşturulması.
- ▶ Geleneksel bağcılık ve şarap üretimi bilgisini içeren bilgi kitapçığı.
- ▶ Geleneksel bağcılık ve şarap üretim süreçlerini belgeleyen belgesel film.
- ▶ Saha çalışmaları ve görüşmelerden elde edilen verilerin içerik analizi sonuçları.
- ▶ Kapadokya'da geleneksel bağcılık ve şarap üretimi üzerine hazırlanmış akademik makale.
- ▶ Yerel üreticiler, kadın üreticiler ve genç girişimcilere yönelik eğitim içerikleri.
- ▶ Proje bulgularının paydaşlarla paylaşılmasına yönelik bilgilendirme faaliyeti.
- ▶ Proje kapsamında üretilen yazılı ve görsel materyallerin dijital arşivlenmesi.

“

PROJE EKİBİ

”

- ▶ Proje Yürütücüsü: Dr. Öğr. Üyesi Gülhan SÖZBİLEN
- ▶ Araştırmacı: Prof. Dr. Şükran GÜNGÖR TANÇ
- ▶ Araştırmacı: Doç. Dr. Selçuk ULUTAŞ
- ▶ Araştırmacı: Öğr. Gör. Dr. Kayhan KARAKAYA
- ▶ Araştırmacı: Öğr. Gör. Meliha Şule AKGÜR
- ▶ Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğçe Şeyma AKIN
- ▶ Yüksek Lisans Öğrencisi Melike BÜLBÜLOĞLU